

LibreOffice

The Document Foundation

Handleiding voor beginners

Appendix B

Open bron, open standaarden, OpenDocument

Inhoud

<i>Auteursrechten</i>	<i>ii</i>
<i>Introductie</i>	<i>5</i>
<i>Een kort historisch overzicht van LibreOffice</i>	<i>5</i>
<i>De LibreOffice gemeenschap</i>	<i>5</i>
<i>Hoe zijn de licenties van LibreOffice ?</i>	<i>6</i>
<i>Wat zijn “open standaarden”?</i>	<i>7</i>
<i>Wat is OpenDocument?</i>	<i>7</i>
<i>Extensies van OpenDocument-bestandsnamen</i>	<i>7</i>
<i>Bestandsindelingen die LibreOffice kan openen</i>	<i>7</i>
<i>Openen van tekstdocumenten</i>	<i>8</i>
<i>Openen van werkbladen</i>	<i>8</i>
<i>Openen van presentaties</i>	<i>9</i>
<i>Openen van grafische bestanden</i>	<i>9</i>
<i>Openen bestanden met formules</i>	<i>9</i>
<i>Bestandsindelingen waarin LibreOffice kan opslaan</i>	<i>9</i>
<i>Tekstdocumenten opslaan</i>	<i>9</i>
<i>Werkbladen opslaan</i>	<i>10</i>
<i>Presentaties opslaan</i>	<i>11</i>
<i>Tekeningen opslaan</i>	<i>11</i>
<i>Writer/Web kan in deze indelingen opslaan</i>	<i>11</i>
<i>Exporteren naar andere indelingen</i>	<i>11</i>

Introductie

LibreOffice is een kantoorpakket dat compatibel is met andere belangrijke kantoorpakketten en beschikbaar op een ruim aanbod aan besturingssystemen. Het is openbron-software en kan daarom vrijelijk worden gedownload, gebruikt en verdeeld. Als LibreOffice voor u nieuw is, zal deze appendix u enige informatie verschaffen over zijn geschiedenis, zijn gemeenschap en enkele van zijn technische specificaties.

Een kort historisch overzicht van LibreOffice

Het project OpenOffice.org begon toen Sun Microsystems de broncode (“blauwdrukken”) vrijgaf van zijn StarOffice® software aan de gemeenschap voor open bronsoftware op 13 oktober 2000. Het product OpenOffice.org 1.0 werd vrijgegeven op 30 april 2002. Belangrijke updates vonden plaats in oktober 2005 (versie 2.0) en in oktober 2008 zag versie 3.0 het levenslicht. Op 26 januari 2010 verkreeg Oracle Corporation Sun Microsystems.

Op 28 september 2010 kondigt de vrijwilligersgemeenschap, die OpenOffice.org ontwikkelt en promoot, een belangrijke structuurwijziging van het project aan. Na tien jaar van succesvolle groei, met Sun Microsystems als stichtende en belangrijkste sponsor, lanceert het project een onafhankelijke stichting, genaamd The Document Foundation, om de belofte van onafhankelijkheid, zoals oorspronkelijk vastgelegd, waar te maken. De stichting is de hoeksteen van een nieuw ecosysteem waar individuele personen en organisaties kunnen bijdragen aan en genieten van een werkelijk vrij kantoorpakket.

Gezien de onmogelijkheid om de naam OpenOffice.org van Oracle te verkrijgen, noemt The Document Foundation zijn product LibreOffice. Verder werkend op de versie nummering van OpenOffice.org, wordt LibreOffice 3.3 vrijgegeven in januari 2011.

In februari 2012 neemt The Document Foundation de wettelijke vorm aan van een Duitse Stiftung, met zetel in Berlijn. U kunt meer lezen over The Document Foundation op: <http://www.documentfoundation.org/>

De LibreOffice gemeenschap

De missie van The Document Foundation is:

“... het faciliteren van de evolutie van de OpenOffice.org gemeenschap naar een nieuwe, open, onafhankelijke en meritocratische organisatie structuur binnen enkele maanden. Een onafhankelijke stichting sluit nauwer aan bij de waarden van onze medewerkers, gebruikers en supporters en zal ons in staat stellen om een meer doeltreffende, efficiënte, transparante en inclusieve gemeenschap te ontwikkelen. Wij zullen de voorbije investeringen beschermen door verder te bouwen op de solide verwezenlijkingen van ons eerste decennium, een brede deelname aan de gemeenschap aan te moedigen en activiteiten binnen de gehele gemeenschap te coördineren.

Wij kunnen rekenen op de steun van een aantal bedrijven waaronder Canonical, The Gnome Foundation, Google, Novell en Red Hat. Daarenboven hebben meer dan 450.000 mensen, van overal ter wereld, zich bij ons project aangesloten met het idee om de best mogelijke software te maken, die door iedereen gebruikt kan worden. Dat is de essentie van een “open bron” gemeenschap.

Met zijn open bron software licentie speelt LibreOffice een sleutelrol om een kantoorpakket te bezorgen aan iedereen, waar hij ook woont, zowel voor commercieel als persoonlijk gebruik. Deze software is vertaald in vele talen en draait op alle belangrijkste besturingssystemen. Nieuwe functionaliteiten kunnen steeds worden toegevoegd met behulp van extensies.

De LibreOffice-gemeenschap nodigt deelnemers uit om mee te doen. Wat u ook het beste doet, u kunt het ook voor LibreOffice doen. Naast ontwikkelaars van software, verwelkomt de gemeenschap ook vertalers, grafisch ontwerpers, technische schrijvers en correctoren, testers, mensen die gebruikersondersteuning bieden, mensen voor verkoop en marketing, lobbyisten, donoren... de lijst is lang. De gemeenschap opereert internationaal in alle tijdzones, verbonden door het internet via www.libreoffice.org en www.documentfoundation.org.

De LibreOffice software wordt ontwikkeld door de gemeenschap en komt voort uit een stichting zonder winstoogmerk, *The Document Foundation*.

LibreOffice wordt ontwikkeld door gebruikers, zoals u, die geloven in de open bron-gedachte en de resultaten van hun werk met elkaar willen delen zonder dat er beperkingen opgelegd worden. De kern van hun boodschap is: deze werkwijze resulteert in kwalitatief hoogwaardige en betrouwbare software die gratis ter beschikking wordt gesteld. Ook vinden zij dat open source meer vrijheid geeft bij het kiezen van software en dit vertaalt zich dan in betere compatibiliteit, betere bruikbaarheid en minder afhankelijkheid van één product of leverancier.

Het LibreOffice-project wordt gedragen door de gemeenschap. Zonder die gemeenschap zouden we niet de middelen hebben om de software te ontwikkelen. Het zijn de individuele passie en gedrevenheid die samenkomen met de bijdragen van (grote) bedrijven in het project. Die samenwerking creëert een meerwaarde die veel verwachtingen overtreft, en waarbij bovendien iedereen *op zijn eigen wijze kan bijdragen*.

De *statuten van onze gemeenschap*, opgesteld door de eigen leden, helpen bij ons werk, en stimuleren ontwikkelaars om bij te dragen op een manier waarop niet alleen de hele gemeenschap er baat heeft, maar ook zijzelf. Hun rechten worden hierbij veilig gesteld doordat gebruik wordt gemaakt van de *Open Source Lesser GNU Public v3* licentie. Op onze *met dank aan-pagina* kunt u zien wie al bijgedragen heeft.

Hoe zijn de licenties van LibreOffice ?

LibreOffice wordt gedistribueerd onder de door Open Source Initiative (OSI) goedgekeurde Lesser General Public License (LGPL).

De LGPL kan worden bekeken op de website van LibreOffice:
<http://www.libreoffice.org/download/license/>

Wat is "open bron"?

De vier essentiële rechten van open-bron software zijn vervat in de Free Software Foundation's *General Public License* (GPL):

- Het recht om de software te gebruiken voor elk doel.
- De vrijheid om de software opnieuw te distribueren, gratis of tegen betaling.
- Toegang tot de complete broncode van het programma (dat zijn de "blauwdrukken").
- Het recht om elk deel van de bron aan te passen, of gedeelten te gebruiken in andere programma's.

Het basisidee achter open bron is zeer eenvoudig: Wanneer programmeurs de broncode voor een stukje software kunnen lezen, opnieuw distribueren en aanpassen, zal de software evolueren. Mensen verbeteren het, mensen passen het aan, mensen repareren fouten.

Voor meer informatie over gratis en Open Source-software, bezoek dan deze websites:

Open Source Initiative (OSI): <http://www.opensource.org>

Free Software Foundation (FSF): <http://www.gnu.org>

Wat zijn “open standaarden”?

Een open standaard geeft een manier van werken die onafhankelijk is van fabrikant of verkoper, en maakt het dus voor concurrerende softwareprogramma's mogelijk om vrijelijk hetzelfde soort bestandsindeling te gebruiken. HTML, XML en ODF zijn voorbeelden van standaarden voor documenten.

Een open standaard voldoet aan de volgende vereisten:

- Het is goed gedocumenteerd en de complete specificatie is publiekelijk beschikbaar, gratis of voor een minimale bijdrage.
- Het kan vrijelijk worden gekopieerd, gedistribueerd en gebruikt. De intellectuele eigendom van de standaard is onomkeerbaar beschikbaar op een royalty-vrije basis.
- Het is gestandaardiseerd en onderhouden op een onafhankelijk, open forum (ook wel "standaarden organisatie" genoemd) met behulp van een open proces.

Wat is OpenDocument?

OpenDocument (ODF) is een op XML gebaseerde bestandsindeling voor kantoordocumenten (tekstdocumenten, werkbladen, tekeningen, presentaties en meer), ontwikkeld door OASIS (<http://www.oasis-open.org/who/>), een onafhankelijke, internationale groep voor standaarden.

Anders dan andere bestandsindelingen is ODF een open standaard. Het is publiekelijk beschikbaar, royalty-vrij, en zonder legale of andere beperkingen; daarom zijn ODF-bestanden niet gebonden aan een specifiek kantoorpakket en iedereen kan een programma bouwen dat deze bestanden interpreteert. Om deze reden wordt ODF steeds meer de bestandsindeling die de voorkeur heeft voor overheden, scholen en andere bedrijven die er de voorkeur aan geven niet afhankelijk te zijn van een bepaalde leverancier van software.

LibreOffice slaat standaard documenten op in de indeling Open Document Format. LibreOffice 3 werkt met versie 1.2 van de standaard OpenDocument. LibreOffice kan ook vele andere bestandsindelingen openen en opslaan; zie [Bestandsindelingen die LibreOffice kan openen](#) op pagina 7, [Bestandsindelingen waarin LibreOffice kan opslaan](#) op pagina 9, en [Exporteren naar andere indelingen](#) op pagina 11.

Extensies van OpenDocument-bestandsnamen

De meest algemene extensies voor bestandsnamen die gebruikt worden voor OpenDocument-documenten zijn:

- *.odt voor tekstverwerking van (tekst)documenten
- *.ods voor werkbladen
- *.odp voor presentaties
- *.odb voor databases
- *.odg voor afbeeldingen (vectortekeningen)
- *.odf voor formules (rekenkundige vergelijkingen)

Bestandsindelingen die LibreOffice kan openen

LibreOffice kan een groot scala aan bestandsindelingen openen in aanvulling op de indelingen van OpenDocument.

Openen van tekstdocumenten

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.odt, .ott, .oth en .odm), kan Writer 3 de indelingen openen die werden gebruikt door OOo 1.x (.sxw, .stw, and .sxd) en de volgende indelingen voor tekstdocumenten:

- Microsoft Word 6.0/95/97/2000/XP) (.doc en .dot)
- Microsoft Word 2003 XML (.xml)
- Microsoft Word 2007/2010 XML (.docx, .docm, .dotx, .dotm)
- Microsoft WinWord 5 (.doc)
- WordPerfect Document (.wpd)
- Microsoft Works (.wps)
- Lotus WordPro (.lwp)
- Rich Text Format (.rtf)
- Tekst CSV (.csv en .txt)
- StarWriter formats (.sdw, .sdl, .vor)
- DocBook (.xml)
- Unified Office Format-tekst (.uot, .uof)
- Ichitaro 8/9/10/11 (.jtd en .jtt)
- Hangul WP 97 (.hwp)
- T602 Document (.602, .txt)
- AportisDoc (Palm) (.pdb)
- Pocket Word (.psw)
- HTML-document (.htm, .html)

De meeste van deze bestandstypen worden automatisch door LibreOffice gedetecteerd, zodat zij kunnen worden geopend zonder daarvoor expliciet het bestandstype te kiezen in het venster voor de bestandskeuze.

Bij het openen van .htm- of .html-bestanden (gebruikt voor webpagina's), past LibreOffice Writer aan voor het werken met deze bestanden.

Openen van werkbladen

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.ods en .ots) kan Calc 3 de indelingen openen die werden gebruikt door OOo 1.x (.sxc en .stc) en de volgende indelingen voor werkbladen:

- Microsoft Excel 97/2000/XP (.xls, .xlw en .xlt)
- Microsoft Excel 4.x–5.0/95 (.xls, .xlw en .xlt)
- Microsoft Excel 2003 XML (.xml)
- Microsoft Excel 2007/2010 XML (.xlsx, .xlsm, .xlts, .xltn)
- Microsoft Excel 2007 binair (.xlsb)
- Lotus 1-2-3 (.wk1, .wks en .123)
- Data Interchange Format (.dif)
- Rich Text Format (.rtf)
- Tekst CSV (.csv en .txt)
- StarCalc-indelingen (.sdc en .vor)
- dBASE (.dbf)
- SYLK (.slk)
- Unified Office Format-werkblad (.uos, .uof)
- HTML-document (.htm- en .html-bestanden, inclusief query's voor webpagina's)
- Pocket Excel (.pxl)
- Quattro Pro 6.0 (.wb2)

Openen van presentaties

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.odp, .odg en .otp) kan Impress 3 de indelingen openen die werden gebruikt door OOO 1.x (.sxi en .sti) en de volgende indelingen voor presentaties:

- Microsoft PowerPoint 97/2000/XP (.ppt en .pot)
- Microsoft PowerPoint 2007/2010 (.pptx, .pptm, .potx, .potm)
- StarDraw en StarImpress (.sda, .sdd, .sdp en .vor)
- Unified Office Format-presentatie (.uop, .uof)
- CGM – Computer Graphics Metafile (.cgm)
- Portable Document Format (.pdf)

Openen van grafische bestanden

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.odg en .otg) kan Draw 3 de indelingen openen die werden gebruikt door OOO 1.x (.sxd en .std) en de volgende grafische indelingen:

BMP	JPEG, JPG	PCX	PSD	SGV	WMF
DXF	MET	PGM	RAS	SVM	XBM
EMF	PBM	PLT	SDA	TGA	XPM
EPS	PCD	PNG	SDD	TIF, TIFF	
GIF	PCT	PPM	SGF	VOR	

Openen bestanden met formules

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument formule- (.odf) bestanden, Math 3 de indelingen openen die werden gebruikt door OOO 1.x (.sxm), StarMath (.smf) en MathML- (.mml) bestanden.

Bij het openen van een Word-document dat een ingebed object van de formule-editor bevat en als de optie daarvoor (*MathType naar LibreOffice Math/ LibreOffice naar MathType*) is aangevinkt in **Extra > Opties > Laden/Opslaan > Microsoft Office**, zal het object automatisch worden geconverteerd naar een LibreOffice Math-object.

Bestandsindelingen waarin LibreOffice kan opslaan

Opslaan in een indeling van OpenDocument garandeert het juiste renderen van het bestand als het wordt overgedragen aan een andere persoon of wanneer het bestand opnieuw wordt geopend in een latere versie van LibreOffice. Het wordt ten eerste aanbevolen om ODF als de standaard bestandsindeling te gebruiken. U kunt echter, als u dat wenst, bestanden in andere indelingen opslaan.

Tip

Bij het delen van een document waarvan u niet verwacht of niet wilt dat de ontvanger daarin wijzigingen moet of kan aanbrengen, is het de veiligste optie om het document te converteren naar PDF. LibreOffice verschaft een zeer directe manier om documenten te converteren naar PDF. Zie hoofdstuk 10 (Afdrukken, exporteren en e-mailen).

Tekstdocumenten opslaan

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.odt en .ott) kan Writer 3 opslaan in de volgende indelingen:

OpenOffice.org 1.x tekstdocument (.sxw)
OpenOffice.org 1.x sjabloon voor tekstdocument (.stw)
Microsoft Word 6.0, 95 en 97/2000/XP (.doc)
Microsoft Word 2003 XML (.xml)
Microsoft Word 2007/2010 XML (.docx) (*.docx) Rich Text Format (.rtf)
Office Open XML Text (.docx)
Rich Text Format (.rtf)
StarWriter 3.0, 4.0 en 5.0 (.sdw)
StarWriter 3.0, 4.0 en 5.0 Template (.vor)
Tekst (.txt)
Text gecodeerd (.txt)
Unified Office Format-tekst (.uot, .uof)
HTML-document (LibreOffice Writer) (.html en .htm)
DocBook (.xml)
AportisDoc (Palm) (.pdb)
Pocket Word (.psw)

Ondersteuning voor versleuteling binnen het filter voor Microsoft Word 97/2000/XP maakt het mogelijk dat Microsoft Word-documenten, die worden beschermd door een wachtwoord, worden opgeslagen.

Opmerking

De indeling .rtf is een algemene indeling voor het overdragen van tekstbestanden tussen toepassingen, maar het is zeer waarschijnlijk dat u verlies van opmaak en afbeeldingen ervaart. Om deze reden zouden andere bestandsindelingen moeten worden gebruikt.

Werkbladen opslaan

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.ods en .ots) kan Calc 3 opslaan in deze indelingen:

OpenOffice.org 1.x werkblad (.sxc)
OpenOffice.org 1.x sjabloon voor werkblad (.stc)
Microsoft Excel 97/2000/XP (.xls en .xlw)
Microsoft Excel 97/2000/XP sjabloon (.xlt)
Microsoft Excel 5.0 en 95 (.xls en .xlw)
Microsoft Excel 2003 XML (.xml)
Microsoft Excel 2007/2010 XML (.xlsx) (*.xlsx)
Office Open XML Spreadsheet (.xlsx)
Data Interchange Format (.dif)
dBASE (.dbf)
SYLK (.slk)
Tekst CSV (.csv en .txt)
StarCalc 3.0, 4.0, en 5.0 indelingen (.sdc en .vor)
Unified Office Format spreadsheet (.uos)
HTML-document (LibreOffice Calc) (.html en .htm)
Pocket Excel (.pxl)

Opmerking

De Java Runtime Environment is vereist om de filters voor mobiele apparaten te gebruiken voor AportisDoc (Palm), Pocket Word en Pocket Excel.

Presentaties opslaan

In aanvulling op de indelingen van OpenDocument (.odp, .otp en .odg) kan Impress 3 opslaan in deze indelingen::

- OpenOffice.org 1.x presentatie (.sxi)
- OpenOffice.org 1.x sjabloon voor presentatie (.sti)
- Microsoft PowerPoint 97/2000/XP (.ppt)
- Microsoft PowerPoint 97/2000/XP sjabloon (.pot)
- Microsoft PowerPoint 2007/2010 XML (.pptx) (.potm)
- Office Open XML Presentation (.pptx, .potm, .ppsx)
- StarDraw, StarImpress (.sda, .sdd, and .vor)
- Unified Office Format presentation (.uop)

Impress kan ook exporteren naar MacroMedia Flash (.swf) en alle grafische indelingen die zijn vermeld voor Draw.

Tekeningen opslaan

Draw 3 kan alleen opslaan in de indelingen voor OpenDocument Tekening (.odg en .otg), de indelingen voor OpenOffice.org 1.x (.sxd en .std) en de indeling voor StarDraw (.sda, .sdd en .vor).

Draw kan echter ook exporteren naar BMP, EMF, EPS, GIF, JPEG, MET, PBM, PCT, PGM, PNG, PPM, RAS, SVG, SVM, TIFF, WMF en XPM.

Writer/Web kan in deze indelingen opslaan

- HTML-document (.html en .htm), als HTML 4.0 Transitional
- OpenOffice.org 1.0 HTML sjabloon (.stw)
- OpenOffice.org 2.x HTML sjabloon (.oth)
- StarWriter/Web 4.0 en 5.0 (.vor)
- Tekst (LibreOffice Writer/Web) (.txt)
- Tekst gecodeerd (LibreOffice Writer/Web) (.txt)

Exporteren naar andere indelingen

LibreOffice gebruikt de term 'exporteren' voor sommige bewerkingen van bestanden die een verandering van het bestandstype ten gevolge hebben. Wanneer u onder **Opslaan als** niet vindt wat u zoekt, kijk dan ook eens onder **Exporteren**.

LibreOffice kan bestanden exporteren naar XHTML. In aanvulling daarop kunnen Draw en Impress exporteren naar Adobe Flash (.swf) en een bereik aan afbeeldingsindelingen.

Kies **Bestand > Exporteren** om naar één van deze formaten te exporteren. Specificeer, in het dialoogvenster *Exporteren*, een bestandsnaam voor het te exporteren document, kies dan het gewenste formaat in de lijst *Bestandsindeling* en klik dan de knop **Exporteren**.